Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2023-0051

(mr. dr. D.P.C.M. Hellegers, voorzitter en mr. M.A. Kleijer, secretaris)

Klacht ontvangen op	14 juni 2022
Ingediend door	De consument
Tegen	Coöperatieve Rabobank U.A., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Datum uitspraak	18 januari 2023
Aard uitspraak	Bindend advies
Uitkomst	Vordering deels niet-behandelbaar en deels afgewezen
Bijlage	Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Samenvatting

Bank. Deels niet-behandelbaar.
De klacht over de weigering van de bank om de bestaande financiering te verhogen is op grond van het reglement niet-behandelbaar. De klacht over de hoogte van de in rekening gebrachte kosten van de executoriale derdenbeslagen wordt ongegrond geacht. De daarop gebaseerde vordering wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consument; 2) de aanvullende stukken van de consument; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consument en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consument en de bank hebben gekozen voor een bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 Op de twee bankrekeningen die de consument bij de bank heeft, zijn door de belastingdeurwaarder op 26 november 2020 twee afzonderlijke executoriale derdenbeslagen gelegd.

2.2 De bank heeft de kosten van deze beslagen van €140,- (€ 70,- per beslag) op grond van artikel 28 (Bijzondere kosten) van de Algemene bankvoorwaarden (ABV) bij de consument in rekening gebracht.

2.3 In artikel 28 ABV staat:
"Welke bijzondere kosten kunnen wij u in rekening brengen?
1. Het kan zijn dat wij worden betrokken bij een geschil tussen u en een ander, bijvoorbeeld een beslag of een procedure. Dit kan voor ons dan kosten meebrengen. Die kosten moet u volledig aan ons vergoeden. Wij zijn immers geen partij bij het geschil tussen u en de ander. Denkt u bijvoorbeeld aan de kosten voor de behandeling van een beslag dat een schuldeiser van u legt op uw tegoeden bij ons. Kosten kunnen bijvoorbeeld ook zijn de kosten van inschakeling van een advocaat."

2.4 De consument heeft de bank begin 2022 benaderd voor het oversluiten en ophogen van zijn bij de bank afgesloten hypothecaire financiering. De bank heeft dit verzoek afgewezen en daarover geschreven:
"(…) *Uw aanvraag voor de ophoging van uw hypothecaire geldlening is afgewezen omdat de aanvraag niet voldoet aan de door ons gestelde voorwaarden en normen. Hieronder vindt u de formulering:*

Bij de beoordeling van de aanvraag toetst de Rabobank naast de beoordeling op inkomens-/lasten, moraliteit en zekerheid ook op de Rabobank Risk Rating (RRR). Dit is een toets op basis van een model met meerdere risico-indicatoren. Het model berekent aan de hand van deze risico-indicatoren een score hoe groot de kans is dat een klant binnen één jaar in de financiële problemen komt.

Wij kunnen wel overgaan tot het herfinancieren van uw bestaande hypothecaire leningen bij de Rabobank (…)".

2.5 De consument heeft hierop zijn hypothecaire geldlening bij de bank afgelost en elders ondergebracht.

De klacht en vordering

2.6 De klacht van de consument bestaat uit twee delen. Allereerst klaagt de consument over de door de bank in rekening gebrachte kosten van de beslagen. De consument is van mening dat deze kosten disproportioneel zijn. Hij vraagt zich af welke werkzaamheden daarvoor zijn verricht en vindt dat de bank dit inzichtelijk moet maken door een afschrift van zijn dossier en/of de correspondentie met de deurwaarder toe te sturen. Dat de bank per beslag (en dus 2 keer) identieke administratieve handelingen uitvoerde, kan de consument zich niet voorstellen omdat dat inefficiënt is. De consument wil ook weten hoeveel tijd de bank aan deze handelingen besteedde.

2.7 Het tweede klachtonderdeel is gericht tegen de afwijzing van de verhoging van de hypothecaire financiering. De consument is van mening dat de bank hierover niet de waarheid spreekt.

In eerste instantie heeft de bank telefonisch laten weten dat vanwege de regelmatige overstanden op de betaalrekening geen verhoging van de financieringsaanvraag wordt toegestaan. De bank wilde een verhoging van de financiering in behandeling nemen als de consument gedurende enige tijd zijn verplichtingen jegens de bank netjes zou nakomen. Tot herfinanciering van de bestaande financiering was de bank wel bereid. In tweede instantie heeft de bank de afwijzing gebaseerd op haar verstrekkingsnormen in de vorm van een rekenmodel dat volgens de consument manipuleerbaar is. Ook is het voor de consument niet duidelijk wat de Rabo Risk Rating score in zijn geval inhoudt en welk probleem er dan zou zijn.

2.8 De consument stelt dat hij door deze handelwijze van de bank schade lijdt die de bank moet vergoeden. De schade betreft de kosten van de beslaglegging van € 140,- en zijn kosten van € 16.000,- die hij voor het verkrijgen van een financiering elders heeft moeten maken.

Het verweer

2.9 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

De behandelbaarheid van de klacht

3.1 Voordat de commissie de klachten inhoudelijk kan beoordelen, moet de commissie het behandelbaarheidsverweer van de bank beoordelen dat gericht is tegen het klacht-onderdeel over de afwijzing van de verhoging van de financiering. De bank heeft namelijk gesteld dat de klacht over een weigering een overeenkomst te sluiten niet door Kifid kan worden behandeld. Het toepasselijke reglement laat dit niet toe[1]. De bank heeft daarnaast gemotiveerd uiteengezet waarom van de in het reglement genoemde uitzondering geen sprake is en geconcludeerd dat zij haar contracts- en beleidsvrijheid niet heeft misbruikt en ook niet gehandeld heeft in strijd met de wet.

3.2 De commissie volgt de bank in deze toelichting op dit formele verweer. Het reglement laat de behandeling van de klacht niet toe. De behandeling van de klacht is ook niet op de in het reglement genoemde uitzondering te baseren. Niet is komen vast te staan dat de bank misbruik heeft gemaakt van haar contracts-en beleidsvrijheid of heeft gehandeld in strijd met de wet. De bank heeft expliciet toegelicht dat de gevraagde financiering weliswaar niet paste binnen de objectieve toetsingsnormen zoals neergelegd in de Gedragscode Hypothecaire Financieringen, maar op grond van de zogenoemde explain situatie kon worden verstrekt mits de kredietcommissie van de bank daaraan haar goedkeuring zou verlenen.

[1] Zie vraag 2 onder 3 van het toepasselijke reglement, te raadplegen op www.kifid.nl.

Dat de consument dit anders opvatte en niet wilde meewerken aan de voorwaarde over de niet-geoorloofde roodstand, leidt niet tot een ander oordeel.

3.3 De conclusie luidt dat het klachtonderdeel over de afwijzing van de verhoging van de financiering niet-behandelbaar is en voor zover dit klachtonderdeel zou moeten worden opgevat als een verwijt dat de bank door de afwijzing van de verhoging van de financiering misbruik heeft gemaakt van haar contractsvrijheid dan wel in strijd met de wet heeft gehandeld ongegrond is. Aan de op dit klachtonderdeel gebaseerde schadevordering komt de commissie daarom niet toe. De commissie zal nu het klachtonderdeel beoordelen over de in rekening gebrachte kosten van de executoriaal gelegde derdenbeslagen.

Geen oneerlijk beding en/of onredelijk beding

3.4 In de kern is dit klachtonderdeel gericht op de door de bank in rekening gebrachte kosten vanwege het executoriale derdenbeslag. De consument vindt die kosten te hoog. De bank stelt op grond van de ABV bevoegd te zijn die kosten in rekening te brengen. De bank licht toe voor elk beslag werkzaamheden te hebben moeten verrichten, waaruit die werkzaamheden bestaan en concludeert dat de in rekening gebrachte kosten redelijk zijn.

3.5 De commissie dient ambtshalve te toetsen of het beding in de algemene voorwaarden waar de bank zich op beroept (artikel 28 ABV) een oneerlijk beding betreft als bedoeld in de Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (hierna: de richtlijn) voor vernietiging in aanmerking komt of buiten toepassing moet worden gelaten. Naar het oordeel van de commissie is niet komen vast te staan dat artikel 28 een dergelijk oneerlijk beding betreft zodat dit artikel op de overeenkomst met de consument van toepassing is. De commissie is van oordeel dat het beding zoals dat is neergelegd in artikel 28 van de ABV geen oneerlijk en/of onredelijk beding is. Dit oordeel wordt hieronder toegelicht.

3.6 Het bij voornoemde ambtshalve toetsing te hanteren toetsingskader is uiteengezet in eerdere uitspraken van de commissie, waarnaar hierbij wordt verwezen.[2] In de kern komt het er op neer dat een beding in een overeenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld, als oneerlijk wordt beschouwd indien het, in strijd met de goede trouw, het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen ten nadele van de consument aanzienlijk verstoort. Hieromtrent merkt commissie het volgende op.

3.7 Ten tijde van de beslaglegging (november 2020) bood de wet[3] expliciet de mogelijkheid bepaalde kosten in mindering te brengen op het aan de deurwaarder af te dragen

[2] Zie uitspraken GC Kifid nr. 2022-0028, rechtsoverwegingen 3.3 t/m 3.5 en nr. 2022-0203 3.4 t/m 3.6.
[3] Artikel 477 lid 2 van het Wetboek van Rechtsvordering waarvan de tekst staat in de bijlage bij de uitspraak.

bedrag.
De wet kende ook geen verbod om contractuele afspraken te maken over het in rekening brengen van de *totale kosten* bij de schuldenaar van de afwikkeling van het derdenbeslag. Mede gelet op het voorgaande zijn er geen feiten en/of omstandigheden komen vast te staan waaruit de conclusie kan worden getrokken dat artikel 28 ABV in strijd met de goede trouw, het evenwicht tussen de uit de overeenkomst voortvloeiende rechten en verplichtingen van de partijen ten nadele van de consument aanzienlijk verstoort en derhalve als een oneerlijk en/of onredelijk beding kan worden beschouwd.

De bank mocht de kosten in rekening brengen

3.8 Een tussen partijen geldende regel is volgens de wet[4] ook niet van toepassing als dat gelet op de omstandigheden van het geval naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is. De consument is van mening dat die situatie zich voordoet. Gelet op de aard van de wet dient de commissie terughoudend te zijn bij de beoordeling of de beleidsvoering van de bank naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is.[5] De commissie overweegt als volgt.

3.9 Met ingang van 1 januari 2021 is in de wet is bepaald dat bij algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gegeven over de kosten die door de derde-beslagene, (verder de bank), in rekening kan brengen voor vanwege het gelegde beslag wettelijk verplicht gestelde werkzaamheden.[6]

3.10 Met ingang van diezelfde datum staat in het Besluit Verklaring derdenbeslag dat de kosten die de bank per beslag in rekening kan brengen gemaximeerd zijn tot € 80,-.[7]

3.11 In de nota van toelichting op deze beide wijzigingen staat dat de door de banken gehanteerde tarieven onderling sterk van elkaar kunnen verschillen en het onwenselijk is dat de ene schuldenaar meer moet betalen dan de andere schuldenaar. En verder staat daarin dat de vaststelling van het maximumbedrag mede gerelateerd is aan het feit dat de bank doorgaans onvrijwillig onderdeel wordt gemaakt van een geschil tussen de schuldeiser en de schuldenaar.[8]

3.12 Gelet op hetgeen hiervoor is overwogen is de commissie van oordeel dat de handelwijze van de bank naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet onaanvaardbaar is. Daarbij wordt rekening gehouden met het feit dat de bank gemotiveerd heeft toegelicht welke werkzaamheden zij heeft moeten verrichten en dit vanwege de 2 beslagen 2 keer moest doen en de in rekening gebrachte kosten lager

[4] Artikel 6:248 lid 2 Burgerlijk Wetboek waarvan de tekst staat in de bijlage bij de uitspraak.
[5] Zie GC Kifid nrs. 2021-0151 en 2021-0218.
[6] Artikel 476a lid 3 Wetboek van rechtsvordering waarvan de tekst staat in de bijlage bij de uitspraak.
[7] Artikel 2a Besluit Verklaring derdenbeslag waarvan de tekst staat in de bijlage bij de uitspraak.
[8] Zie Staatsblad 2020 nr. 405, Nota van toelichting, onderdeel A onder 2.4 en onderdeel B.

zijn dan het vastgestelde maximum bedrag.
Dit betekent dat dit klachtonderdeel ongegrond moet worden geacht en de daarop gebaseerde vordering moet worden afgewezen.

4. De beslissing

De commissie verklaart een deel van de klacht niet-behandelbaar. Voor het overige wijst de commissie de klacht af.

Deze uitspraak is gedeeltelijk een beslissing over behandelbaarheid en gedeeltelijk een bindend advies. Tegen de beslissing over de behandelbaarheid kunt u geen beroep instellen. Of u tegen het bindend advies beroep kunt instellen, kunt u nalezen in regel 7 van het Reglement Commissie van Beroep Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten. In regel 18.1 van dat reglement is bepaald dat beroep kan worden ingesteld tot 6 weken na de dag van deze uitspraak. Meer informatie over het instellen van beroep kunt u vinden op de website www.kifid.nl/in-beroep-gaan-bij-kifid;

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

Contactgegevens Klachteninstituut Financiële Dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl

Bijlage - Relevante bepalingen uit wet- en regelgeving

Artikel 477 lid 2 Wetboek van Rechtsvordering

Verschuldigde geldsommen worden uitbetaald tot het bedrag waarvoor het beslag is gelegd, verminderd met de kosten van de in artikel 476*b*, tweede lid, bedoelde afschriften en vermeerderd met de door de deurwaarder aan de derde-beslagene op te geven kosten van executie, die door de deurwaarder uit het betaalde worden voldaan. Verschuldigde goederen of af te geven zaken mogen onder de derde worden gelaten, totdat zij voor de verdere afwikkeling van de executie nodig blijken.

Artikel 476a lid 3 Wetboek van Rechtsvordering

Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gegeven aangaande de kosten die door de derde-beslagene kunnen worden gerekend voor het doen van de verklaring en de afwikkeling van het beslag.

Artikel 2a Besluit Verklaring derdenbeslag

De kosten die op grond van een overeenkomst met de geëxecuteerde door de derde-beslagene kunnen worden gerekend voor het afgeven van de verklaring en de afwikkeling van het beslag, bedoeld in artikel 476a, derde lid, van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, bedragen maximaal € 80.